

Laptulajdonos:
 Ösv. VÁKÁR LAJOSNÉ
 Felelős szerkesztő
 RÉSSEGH VIKTOR
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkész-
 tedése Czikserodán, hová
 a hirdetések árai és előfizet-
 véni díjak előre küldendők.
 Egyes szám ára Lei 2.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Hirdetési ár:
 Egész évre Lei 160.—
 Félévre " 80.—
 Negyedévre " 40.—
 Külföldre egy évre " 440.—
 Hirdetési díjak a leg-
 olcsóbban számítottnak.
 Kétszáz nem adtnak vissza
 Nyilvántartási költségek
 díja soronként Lei 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

A Frontharcosok Szövetsége.

Ez év június hó 10 re az ország minden hadi rokkantja meghívót kapott egy Bukarestben megtar-
 tandó kongresszusra. Czikvármegye mintegy 1600 hadi-
 rokkantját is hívták.

Amint közsémet a nagygyűlést az utolsó percen minden igyekezettel elgáncsolták. A városokban, fal-
 vakban kidobolták, hogy a rokkant kongresszust nem tartják meg. Így vármegyénk felkészült rokkantjait is
 vissza tartották attól, hogy megjelenjenek ezen a
 sorsukra elhatározó fontosságú országos nagygyűlésen.

A gyűlésen ennek dacára mintegy huszezer rok-
 kant és volt frontharcos jelent meg, hogy megaszer-
 zések az ország leghatalmasabb tábort: a frontharcos-
 ságot.

A régi rokkantok kezedeményezése és az új
 szervezet. Apostol Zsolt rokkant kapitány a megte-
 remlője ennek az egész országra kiterjedő szervezet-
 nek, amelynek első sorában a hadirokkantok foglalnak
 helyet. A munkát támogatja a csiki rokkantak előtt is
 jól ismert bukaresti I. O. V. központ Vagaunescu és
 Gheorghiu rokkant ezredesek irányításával. Ez a leg-
 tekintélyesebb rokkant egyesület is minden erkölcsi
 erejével azon van, hogy egy nagy közös frontot léte-
 sítsen az ország hadirokkant, hadiözveg, hadiárva és
 a frontokon szenvedett harcok társadalmá, amely a
 megérdemelt jogaiba juttatja a háború áldozatait.

A múlt hónap június 10 én óriási érdeklődés és
 lelkesedés között megalakult és a nagy front, amely-
 nek célkitűzése azonosak minden háborús áldozat
 számára.

Ő sze kell fogjunk a közös érdekeink védelmére,
 mert a háború utáni társadalomban elveszett a front-
 okon meghozott véres áldozat értéke. A nagyszajú
 demagógia és népbőszítés fővezérei csaknem minden
 esetben a háborús bujkálókorokból kerülnek ki, kik
 e'ót ismeretlen mind az a szenvedés, amely a hábo-
 rus áldozat megbecsülése felé kell vezetessen.

A háború után 16 év telt el. Ezalatt egyre nőnek
 elő mindazok, akiknek se szívük, se lelkiük nincs szob-
 a vezetéshes, amelynek a háborús szenvedés kell a
 böcs irányát lefektesse, a mérséklet és szeretet
 jegyében.

E tünt eszalatt a másfél évtized alatt a hála és
 tisztelet érzete a társadalom lelkéből mindazok iránt,
 akik a háborús frontokon a férfias bátorságnak, vitéz-
 ségnek katonái voltak.

És éppen egy Nagy-Romániában kellett megérni
 azt, hogy Konstanztól—Nagyváradig nem törődik
 senki a hadirokkantak ügyével. Egy gazdag, háborút
 nyert ország nem oldja meg azoknak a legszerencsét-
 lenebbeinek élet kérdését, akiknek kora és elrende-
 zettsége példa kellene legyen a hazáért életet és vert-
 áldozó jövő nemzedék számára is.

Enhelyt jól látjuk mi történik. Kormányok jön-
 nek, kormányok mennek és mindenik húzza-halaszta
 az ország rokkant-kérdésének rendezését.

Az ország hadirokkantjai 1934 június hó 10-én
 egyetlen frontba tömörültek. Hivatalos szervezetük és
 lapjuk a: „Frontul de Foc”, Bucuresti, Calea Victo-
 riei 2. — A rokkant kérdésnek egyetlen hivatott szö-
 vetsége, amely magában egyesíti az ország 70 ezer
 hadirokkantját. — Célkitűzése között első helyen áll
 az erdélyi és csatolt területek hadirokkantjainak ügyét
 is rendező 1932 október 10 én 1933 május 9 i törvény
 végrehajtásának kiküzdése. A támogatásnak rendkívül
 nagy eredménye, hogy a 100 és 80 százalékos rokkant-
 legénység számára a felemelt illetményekről intézkedő
 törvényt már életbeléptették.

Az összefogásnak számunkra igen jelentős szerepe
 éppen ma van, amikor a felülvizsgálatokon egymás-
 után vonják meg rokkantjainktól azt a pár lejes nyug-
 díjunkt is, amit eddig kaptak.

Éppen legfőbb ideje, hogy az ország hadirokkant-
 jai egy közös szervezetben tömörülve erőteljesen hal-
 lassák szavukat. Lehetően tovább tűrni, hogy ebben
 a gazdag országban legmostohább gyermek éppen a
 hadirokkant legyen, akikkel a mindenkor kormányok
 soha nem törődnek.

Bizalommal tekintünk az új rokkantszövetség
 munkáira, amelyben az erdélyi rokkantak képvisel-
 rete is helyet foglal Suciú Anton személyében és remé-
 ljük, hogy az együttműködésnek eredményei
 nem maradnak el.

Eladó: 22" Topham Gatter körfűrészek, inga-
 fűrész 90 mm. transzmissziók, csapágyak,
 pályakocsi, kant mellivágógép duplakörfűrész gömbfa-
 felvágásra Brüm-Königsfeld gyártmány, vagonkötöző-
 drót, vasestergapad, asztalcsák. Cim: Berger Adolf,
 Mercuria Ciuc.

A közoktatásügyi miniszter válasza Gyárfás Elemérnek a korondi állami iskolai igazgató visszaéléseire vonatkozó interpellációjára.

A közoktatási miniszter 1934 május hó 24 én
 87974. szám alatt megküldte a szenátus elnöksége
 utján Gyárfás Elemér szenátornak a korondi iskola-
 igazgató ellen emelt panasz kivizsgálására kiküldött
 C. Stan vezérinspektor 1934 május 18 án 359—1934.
 szám alatt kelt alábbi jelentését:

„Folyó évi május hó 7-én Korondon eszközölt
 vizsgálati rendjén megállapítottam, hogy ezen iskola
 igazgatója, Ioan Bota, érdemes tanító, aki sok lelke-
 sedéssel dolgozik az iskolában is és azon kívül is

Nincs meg azonban az a tapintata, mely meg-
 kívánatlik egy román tanítótól, aki nem román kör-
 nyezetben működik. Ez okból barátságtalan viszonyba
 került a kétség összes vezetőivel, akik magyarok.

Bota tanítónak azonban nincs meg a szükséges
 tapintata az iskolában sem. N-m csak a törvényben
 és rendeletekben meghatározott büntetéseket alkalmazza.
 Ioan Bota testi fenytést is alkalmaz. S am-
 meg azonos ruhá, amint ő maga is elismeri s amint
 az idecsatolt orvosi bizonyítvány is igazolja. Ullép
 minden mértékben a büntetések alkalmazásában, ütle-
 gelve egyes tanulókat egészen a munkaképtelen-
 ségig.

Ioan Botának nincs rendszeres tanterve Korondon
 Ő csak ki van ide rendelve. A jövő tanévre nem fog
 többé ehhez az iskolához kirendeltetni, ide olyan
 igazgatót hozok, akinek meg lesz a szükséges tap-
 pintata.

Azért a hibájáért, hogy verte a gyermekeket, őt
 „bizalmas megítélés” bünttettem meg s ő kötelezte
 magát, hogy testi fenytéket nem alkalmaz többé
 egyetlen tanulóval szemben sem”.

A székelyek eredete újabb megvilágításban.

Irta: dr. Endes Miklós közigazgatási bíró.

A honfoglalás utvonala.

A hagyomány összekeveredése okozta (Hóman id.
 m. 86.) azt a látszólagos ellentmondást, amit a magya-
 rok bejövételének utiránya tekintetében írónk kös-
 telésnek. Anonymus és Kézai Ungvár felől, a bővebb
 szövegű krónikák pedig Erdély felől vezették be a
 magyarokat a Tisza síkjára. E őbblek a „Hung Hungari”,
 utóbbiak a „Septemcastra” Siebenbürgen etimológiával
 fűszerestek előadásait. Kielégítő megállapításhoz
 Hómanig senki sem jutott, mert a XI. századi ősforrás
 két irányból vezette be a magyarokat. A hun krónika
 végén, hol Kézai a Marót-kérdésben a XI. századi for-
 rásával vitatkozik (Endlicher 101—102. I.), a magyarok
 bejövetelekor nem szavatopuk uralkodott sfb. (tehát
 mikor annak a szövege a szeme előtt volt, azt írja:
 „Hungart de Erdeel et de flumine Ungh... explorantem”
 indultak Pannonia meghódítására) Bukai Krónika 32,
 Képes krónika II. 21. lap); a második részben a króni-
 kák csak Erdélyről szólnak a „Septemcastra” etimol-
 ógia kapcsán (Budai krónika 37, Képes krónika 123.
 lap) Kézai kivonatából azonban kiderül, hogy a teljes
 IV. László-kori Gestában elhelyült is szó volt Ungról
 és Erdélyről. A Kézai-krónika ugyan a hun krónika
 végén és itt is kihagyta Erdélyt, de a „Septemcastra”
 etimológiáját contán bár, de bennefejtette. Viszont
 Anonymus, ki Kézaihoz hasonlóan a „Hung Hungari”
 etimológia kapcsán csak az ungvári bejövetről akar
 tudni, szintén elárulja magát, hogy a forrásában az
 Erdély felől bejövetről is szó volt. (U. t. a. s. y. l. a. s. Hovos
 versus occidentem in terram Pannoniae descendentes.

Kettő szakad a magyarság.

As etelközi katasztrófális bessenyő-bolgár táma-
 dák következtében előállott stratégiai helyzetből önként
 következett a Dnyeper és Alduna közt tanyázó magya-
 rság kettészakadása. A Dnyeper és Dnyeszter közt ta-
 nyázó magyar törzseket délkeleti irányból — a Jeka-
 terinoszláv és Cherson közti Dnyeperszakaszon felül —
 érte a bessenyők váratlan támadása. Menekülés csak
 északnyugat felé, a padollal terras irányában nyílt.
 A haraik miatt a folyóvisek mellett menekülő ma-
 gyarok így jutottak el a Kiev—halicsi vonalig. Itt bele-
 ltköztek a meglepetett szlav népek gyűrűjébe, dél-
 nyugatra fordultak s a Vereckei-hágón át keltek át a
 tiszai síkra. Es a menekülő tömeg a Mohilev vidékén
 egyenesen nyugatra forduló folyóvölgyeken utját állta
 a Dnyeszter s Alduna közt tanyázó s a támadástól
 közvetlenül nem érintett és ezért később felkerekedő
 törzseknek. Ezeket most két irányból — keleti és
 Lavente megvert serege után tuduló bolgárok résséről
 déli irányból — érte az ellenségek együttes támadása.
 Más menekvés nem volt: a Beszterce, Tatro s más

patakok völgyein felhúzódtak a havasokra s negye-
 zéken átvergődtek a felső Maros völgyébe. A nép köme-
 éien Árpád nemzetségevel a Vereckei-eszoronson jött
 be a hazánkba s a Tisza felő- és középfolyása s a
 Duna mentén szállt meg. A kisebb rész — néhány
 törzsnepe — a Maros völgyén át tartott nyugati irány-
 ban s a Maros—Alduna, Dráva és Balaton mellett
 telepede le (bővebben Hóman „A magyarok honfoglalá-
 sása” — magyar nyelvű tud. közlönyve I. 7. 1923., v.
 ő, Pauler „Szászok” 1880). Ezt a kisebb részt, mint
 Asztalos Miklós „Az erdélyi múzeum” 1932 évi júniusi
 folyamában a kúton füzetben is kiadott „A székelyek
 őstörténete a letel-pedésig” című tanulmányában kifejt-
 tette, a terepismerettel rendelkező és a Kárpátok nyugati
 lejtőjén lakó székelyek mentették át és vezették
 Árpád seregéhez, megteremtve előbb a két magyar
 sereg közt az összeköttetést és a székelység szegényebb
 rétegei ekkor sodortatták el Magyarország különféle
 részeibe s azok között Dunánakra le.

A királyi család hagyománya az Ungi-l bejövettel
 emléket őrizte meg. A dunántúli nemzetségek, élükön
 a Verbules nemzetséggel, az erdélyi farszató bejövete-
 let. A két hagyomány egymás mellett talált helyet a
 Szent László-kori Gestában és a IV. László-kori teljes
 Gestában. Anonymus nem értette, hogy az ő képelete
 szerint új hazájuk meghódítására diadalmenetben vonu-
 ló magyarok miért jöttek volna be kétféle? Az általa
 felhasznált tiszavidéki hagyomány sem tudott erről.
 Ezért az erdélyi ut leírását mellőzte. De elárulta, hogy
 tudott róla. Elárulta nemcsak az említett mondatban,
 hanem azzal is, hogy a déli törzsek vezéreit — Bulcsut,
 Bogátot, Botondot, Kupunt — csak a Maros torkola-
 tánál kezdli szerepeltetni s ugyan e vidékre teszi a
 székelyek csatlakozását. Ez elbeszélésben önkénytelen-
 nül is megőrizte a kétféle jövő törzsek Marosvidéki
 összetételalkotásának emléket. A Kézai teljes Gestáját
 folytató III. András kori író viszont a hun történet
 végén őrizte meg a két irányú bejövettel emléket. Da
 a honfoglalás leírásában már mellőzte az Ungi-i utat
 és az ehhez fűződő genealogiát.

Mi van a Gesta Ungarorumban.

Hóman szerint (i. m. 96. lap) a XI. századbéli
 Gesta Ungarorum tartalma a következő volt:

1. Óhaza, eredet, kijövetel. Scythia és a scythák
 leírása Regino és a hazai hagyományok alapján (Mogé-
 ria és a Dantu-mogérek Etul folyó). A nép elismaropo-
 dása A névadó hős (Móger-Magor); nórabiás (Hunor
 és Magor testvérpár s Dula leányai), Eihele király,
 Ugek és Ámor, Turul-monda. A hét magyar. Vérszer-
 zodes, fejedelemválasztás, kijövetel Scythiából 889-ben.
 Vándorlás a bessenyők fehér-kunok földjén Szudalon,
 Ruthenián (Kiov.) a fekete-kunok földjén át az Ung-
 folyó vidékére és Erdélybe; Ed és Edumen népeknek
 csatlakozása Rutheniában.

2. Ámos fia — Árpád — és a hét magyar hon-
 foglalása. Almos megölése. A föld kikénelése és
 Magyarország régi lakói: bolgárok, szlávok, görögök,
 messzianusok, a dunántúli vlachok, vagyis a rómaiak
 pásztora (pascua romanorum). Székelyek csatlakozása
 Tiszantul, tiszai átkelés; Marót fejedelem és a fehér
 lo-mondája. Dunai harcok, E hele városa (Ecuburg-
 Budavar) Százhalom, a régi lakosság szolgasagra vetése.
 Aidomás (aidozai), lakomák — birtokadományozás.
 Morva és Karinthia végeken harcok. Határok kijelölése,
 negyevi pihenő. Bolgár hadjárat, hatévi pihenő. Lom-
 bardiai hadjárat. Zoard Apulianában. 907-ben Árpád
 halála.

3. Kalandozások, Zsolt fejedelemsége, bíró- és
 hadvezérválasztás, a magyarok harci kedvének jellem-
 zése. Bucsu, Lál, Botond. Tis évi pihenő után száns-
 thüringiai, frank, bajor, Allemandia-i hadjárat, öt évi
 pihenő. Szövetség Ostó ellenségeivel, a Lech-mezői
 vereség. Botond bulgáriai hadjárata, konstantinápolyi
 kalandja, halála.

4. Megtérés és Szent István kora. Az Árpád-ház
 genealogiája a Vazul fahig. Géza az ötödik fejedelem.
 Taksony, Géza és István-kori advónák bejövetele, kelet-
 ről és nyugatról, Szent Adalbert prágai püspök meg-
 keresztelti Gésát és Istvánt, tiszteletére Istvánt aktív
 terítőt működése. Sarolt genealogiája. István legyőzi
 Koppányt (Veczellin genealogiája), Gyulát Ajtonyt
 (Csanád—Marosvár), Keán elleni hadjárat. Fehérvári
 egyház alapítása. Budai egyház alapítása, mit Szent
 László fejez be. Szent István egyetlen fia. Imre meg-
 hal. Gizella megvakíttatja Vazult, fiait István külföldre
 küldi. Szent István halála 1038 ban.

5. Interregnum. Gizella testvére, Péter és Ába
 uralkodása (székely elteréssel a bővebb krónikák szö-
 vege szerint, a pogány lázadásról a Geilert-legenda
 tartott fenn több amott hiányzó részletet, a kronológiára
 a ságráb és váradi krónikák).

6. I. András trónralépesetől Szent László horvát
 hadjárataig. (Székely elteréssel a Beszi Képes Krónika
 XLIX—LXII. fejezete).

Hiteles történelmi kutforrás.

A XI. századi Gesta Ungarorum történelmi első két századának részben igen jól értesült hiteles forrásokra, részben személyes tapasztalatokra támaszkodó s erősen kiélezett pártállású nem tekintve, minden tekintetben megbízható forrása. Sem Anonymus, sem Kézai saját koruk eseményeit, vagy a közeli kor eseményeket sohasem helyezték el századok előtti korokra. Abból, hogy Anonymus saját kora etnografiailag viszonyából itélve Erdélybe helyezte a XI. századi forrás dunántúli római pásstor „vlach”-jait s hogy Ed és Edumen Rutheniába csatlakozó népet az ő korában Ruthenia szövetségében lakó kun (kumár) néppel azonosítja s abból, hogy Kézai forrásának az ősi alkotmányról vallott felfogását a maga korának felfogásához módosította, nem vonhatunk generális következtetéseket az általuk forrásként használt mű hitelére, adatai megbízhatóságára.

Mind ezekből kitűnően a székely népek, mint a magyartól különálló, de vele rokon testvérnemzetnek a honfoglaláskor, a haza földjén való csatlakozása már 1091-ben írásban foglalt „Gesta Hungarorum”-ban megvolt. Így ennek tudata egyidős a honfoglalással. Nem mese, mint Kunfalvy Pál állította, hanem a magyar nemzet történelmi öntudata és valóságos történelmi tény. Ez kizárja azt, hogy a székelység elmagyarosított rumun, vagy elmagyarosított gepida ivadék lett volna. Kizárja azt is, hogy a székely név foglalkozást jelentett volna. Bizonyítja, hogy a székely bun eredetű nép, mely a magyarral testvér, de nem ugyan azonos, mely a magyar előtt ebben a hazában élt, jó szántából csatlakozott a magyarhoz s mint török eredetű nép a török szokások szerint fiait szülőbe adta s mint csatlakozott nép a magyarok első sorába állott a háborúban, a magyarokkal együttesen részt vett a honfoglalási harcokban s Erdély keleti részében nyert hazát, amely föld talán aszótt is hazája volt, amelyet ősfoglalás jogán birt, éppúgy, mint a magyarság törzsei az övékét. (Folytatjuk).

Egyről-másról.

(K.) Mult számunkban az „Ego sacerdos magnus”... írja le akarja velünk nyeletni a békát. El akarja hitetni, hogy Gróf Majláth püspök legutóbbi itt idősége alkalmával, azért üzent ki július 6-án a sárdának, másnapi látogatását előre bejelentendő, hogy ne fogadják... Aszért öltött teljes püspöki ornátust, mert nem ünnepélyes látogatást akart, hanem aszótt atyáskodót... Azt is el akarja velünk hitetni a jámbor cikkíró, onnan a zárdából, hogy az éppen misézó házfőnök nem hagyhatta félbe a misét... Hát ez mind szép, de mi mégsem vagyunk annyira laikusok és profánok, hogy ne tudnók, hiszen ezt a misét stíluszerűbb lett volna mindjárt a püspöknek feadtartani, vagy ha már mindenképp misézni akart a zárdafőnök ur — talán megkészenni a misét 1/2 órákor... El akarja velünk hitetni a cikkíró ur, hogy egy egyházfejedelemet nem kell fogadni, mert ez olyan közönséges bagatel dolog... El akarja hitetni, hogy helyén való volt a fohár karing-s püspököt a padokba beszorítani és ott várakoztatni addig, amíg a házfőnök ur szokásos miséjét elvégezte méltóztatik... Mindent elhíheted kedves olvasó, ha akarod, de mi nem hisszük el arról a zárdafőnökről, aki, amint hallunk annyira udvarias és előzékeny ember, hogy még azokat is fogadni szokta, akiket nem muszáj és nem kell... A zárdafőnök ur eszttal csak szórakozott volt...

Az 1867-es kiegyezés után egész sereg Bach-korszakbeli osztrák hivatalnok maradt a régi Magyarország területén, akik dacára, hogy nem tudtak vagy csak kevésbé tudtak magyarul, mégis megmaradtak hivatali állásukban. Még a 90-es években is bővében voltak ezeknek a hivatalnokoknak, akiket senkinek sem jutott eszébe vizsgáztatni vagy éppen üldözni az államnyelv fogyatékos tudása miatt. Nem is volt ok rá, mert ezek a hivatalnokok értették a mesterségüket. A blankettákat és rubrikákat nagyzerleten fi tudták tölteni s a felekkel való érintkezés inkább mulatságos anekdotákra adott alkalmat, mint szovinizta türelmetlenkedésre. Mennyivel mári világot élünk ma... Jóllehet a hivatalnok tudomány, 80%-ban most is a blanketták és rubrikák helyes kitöltéséből áll s ezeket ma is jól tudják a kisebbbélgi hivatalnokok, mégis minduntalan vizsgáztatják őket.

Sok van ezek között a hivatalnokok között 40—50 esztendő, amely korban tudvalevő dolog, hogy nyelvet teljesen elsajátítani nem lehet és még sircsének tekintettel még ezekre sem. Bezzeg az impérium átvétel nehéz napjában jók voltak ezek a hivatalnokok s bizonyára akadnak olyanok is közöttük, akik kerhatalommal könnyszerítettettek szolgálatra... Furcsa világot élünk.

Jó, hogy nincs már divatban az annak idején oly nagyon divatos:

- Kaliforniaiába vágyom,
- Hol a kék vizek felett
- Szabben nyílnak a rózsák,
- Szabben dalol a madár...

Oda bizony most nem vágyik senki, mert a kék vizek felett talán rózsza sem nyílik s a madár sem dalol. Dühöng a forradalom és a sztrájk. Szól a puskadörög az ágyú s talán már mérges gázokat is szórnak egymásra a megvédut emberek. Ime mindes márfóholnapra... Ez az a háboru, amiről keveset tanácskoznak a diplomaták. Ők csak a saját háborujuk felett tudnak tanácskozni. Tanácskoznak, hogy hogyan nem

lehet háborut nem csinálni és ezen közben az elégedetlenség egymásra ront. Tör, zúz, gyermekeket, asszonyokat tipor el a fékevesztett indulat, mert az emberi munkának nincs tere és értéke; mert a tőke, az isteni tőke nem enged, nem akar mást élni hagyni... Nem jó munkát végeznek a diplomata urak, mert az emberek egyik tömegét szembe igyekeznek állítani az emberek másik tömegével... Könnyelmű játékok üznek a tüzzel, amely aszótt ott és úgy üti fel piros fejét, ahol és ahogy ők nem is gondolják. Ezt igazolja a kaliforniai forrongás.

Jekaterinburg... Erősen körülkerített zöldföldes ház... Megerősített vörös katonai őrség... A júliusi nap forzó sugaraiban iszott minden. Jurowzky komissár parancsot osztogat. Májdjávejw, a jekaterinburgi munkások vezetője 12 katonai revolvert ad át Jurowzkyknak... Egy szakállas, öreg ember jött ki a házból az udvarra. Szinehagyott, gyűrűt ingbius volt rajta. Széles sárga bőrv tartotta össze bő ruháját. Csizmanadrágot, rövid szárú, homályos csizmát viselt. Fedetlen fővel állott Rutkás, borzas haja egészen ősz volt. Gondozatlan, hosszú szakállá össze-visszaságban omlott görnyedő mellére. Torzonbora bujsza eltakarta a száját s rancos homloka alól világos kék szemel, végtelen szomorúsággal tekintettek a kijárat felé... A mindenorozok cárja volt. 1918 július 16-ot írták... Ez a nap volt a hatalmas Romanov-dinastia utolsó napja. Jurowzky komissár a cárt, a cárnét, a beteg cárevicet és 2 nővérét leparancsolták az épület soursarain helyiségébe. A szomorú menetet követte a szegény Botkin doktor is, aki éjjel-nappal teljesítette kötelességét a beteg cárevic mellett... Az első lövést Jurowzky adta le a szegény kekszemű cásra. Nyomban meghalt. Pár perc alatt végeztek az egész cári családdal, nem kivéve a szerencsétlen doktort sem... Éjjel zárult a világtörténelem egyik érdekes fejezete 1918 július 16-án, most 16 esztendője.

Két felesége volt egyszerre a havasalji csángónak, még sines fogalma a bigámjáról... Gyimesi Don Juan, akiért két országból vetélkednek a nők.

Alacsony, vézna, igénytelen ember Farkas János 47 éves ghimes-lageti—gyimesbükkü csángógazda. Valahogy nem az a típus, akiért a nők nagyon rajonganának. Ezt azért kellett előre becsátanom, hogy ennek ellenére nők körül játszódik le az alábbi történet, amelynek él és szenvedő szereplője Farkas János és két felesége, valamint kilenc élő gyermeke. A két feleség miatt került a vádlottak padjára Farkas, pedig fogalma sincs a bigámjáról.

1914-ben a mozgósításkor vőlegény volt az akkor huszonhét éves Farkas János. Menyasszonya Ádám Júlia volt, a „szegény rend”-ből, ahogy ő mondja, éppen ezért Farkas szülői nagyon ellenézték a házasságot. Egy hét választotta el az esküvőtől, — már ki voltak hirdetve a templomban is, amikor elrendelték a mozgósítást: a boldog vőlegénynek be kellett vonulni. Még annyi ideje sem volt, hogy Juliát, aki az Okiráltságban szolgált, megszöktesse és saját árva kis portájára vigye és gondjaira bizza az „életet”, a marhákát, a földet, a termést és a kicsiny gazdálkodást... Ugy tekintette, mint a hites feleségét. — Aztán a hatvankettedik ezreddel a harcérre ment, ahonnan csak rövid szabadságot kapott néhányszor, amikor sietett Juliája látogatására. Közben kétszer is kelepelt a golya a kis csángó-kunyhó tetején, amikor az ezredet visszavonták a frontról és Farkas János káplárt többbedmagával Berettyó-ujfaluban helyezték el. Farkas Karácsony Anna nevű berettyó-ujfalvi hajadonnál kapott szállást. Krónikás büszséggel most nem lehet megállapítani, hogy a hajadonnak tetszett-e meg nagyon Farkas káplár, vagy az uniformis hódította-e meg az árva leányzót, elég az hozzá: „szerelemm fájt a dolog”, ahogy Farkas a törvényszék előtt megjegyezte.

— Anna örökké a nyakamon lakott: vegyem el feleségül, van egy kis hozományja is és boldogan fogunk élni — mondja a torzonborz hajú, borostás sovány kis emberke, én azonban haza gondoltam az asszonyra és a két gyermekre és elutasítottam. Kereken meg is mondtam, nem vehetem el, mert már van nekem „feleségem” otthon. Azonban utána járt Anna az én kis falumban és megtudta, hogy nem vagyunk megesküve és akkor aztán még jobban utánam vetette magát. Jól tartott, kedvezett nekem, örökké bor volt az asztalon, ennek dacára mégsem „csábultam” el. Egyszer azonban bécsalt Balmazújvárosba, hogy valami birtokfélért irat reám, hogy érezzem a nagy szeretetét és

ragaszkodását és felmentünk a városházára. Ott megkérdezték, hogy hivanak, hány éves vagyok, hol születtem, beirt egy ur valami nagy könyvbe, aláíratta velem is, meg Annával is, aztán Anna nagyot kacagott és kijelentette, hogy most már nemcsak a föld és a házikó, hanem ő is az enyém lett... Viccnek tartottam a dolgot és amikor még abban az évben, 1916-ban, a keleti frontra vezényeltek, könnyű szívvel hagytam ott Annát... Három napi szabadságot kaptam és siettem haza Julához és a két gyermekemhez, akiknek nem szóltam arról, hogy Annával mi történt? Aztán a harcérben voltam egészen a leszerelésig és akkor haza mentem és 1919-ben most már megházasodtam „igazába”, elvettem Juliát, úgy a „törvény”-nél, mint a papnál, gyermekeimet a nevem után írtam és csendesen éledgélünk... 1920-ban aztán levelet kaptam Annától: azonnal térjek vissza hozzám, nekem ott a helyem mellette, ha nem, törvényesen lépik fel. Megirtam neki ápertén, ne bomoljon, a háboru elmúlt, vége mindennek közöttünk, nekem van már becsületes családom, feleségem és még egy nem kell... Válaszul Anna személyesen érkezett meg. Szörnyű jelenetet csinált a faluban, csendőrségre hivatott, ahol jegyzőkönyvet vettek fel és feljelentettek a bírósághoz. A törvényszék felmentett, hogy két feleségem is volt egyszerre, azon a címen, hogy a büntetés elévült... Én ezt tudomásul vettem és tovább éledgélünk a havas aljában, míg mára ismét törvény elé hívtak Juliával együtt. Nem tudom, mit akarnak velünk, csaknem veszik elé megint azt a háborus „vicc”-et?

Vége a teremszolga a nevünket kiáltja.
— Megérkezett Magyarországból a balmazújvárosi anyakönyvi hivatal hiteles kivonata, mely szerint maguk ott 1916-ban házasságot kötöttek. A törvény szerint az első házasság érvényes mindaddig, míg az felbontva nincs. A maguk második házassága, amit Ghimesfageten—Gyimesbükkön 1919-ben kötöttek, érvénytelen és az ügyész ur kéri annak megsemmisítését. Maguk mit kérnek ebben az ügyben? — kérdi az elnök.

— Mi semmit kérem szépen. Kilenc gyermekünk van már, husz éve együttélünk ugyahogy, minket már nehé lenne elválasztani és aztán nem is akarunk. Ugye Júla?

— Még a kéne, akkor én mit csináljak a gyermekekkel? — pityeredik el a csángóruhás asszony.

— Ne sirjon, a könnyekkel nem hat meg minket. A törvény beszél, — mondja az elnök, miközben tanácskozára vonultak vissza.

Ismét hozzám jön a férj és az asszony. Könnyezve találgatják, mi lesz most? Nem igen értik meg, hogy Farkast, ha el nem évül a hüncselekmény, bezárták volna. Az asszony egyre azt hajtogatja:

— Akkor háboru volt! Jánozt befonta az a veszett tehénp és vizre vitte, de az nem jár... A jegyző keresztapja volt Annának, együtt „szüszküpiülték” össze a dolgot, de ha az a földön érvényes is, amennyiben nem, mert én álltam a pap elé az oltárnál, Anna nem, mert neki eszébe sem jutott...

A bíróság bevonul és elnök kihirdeti az ítéletet, mely szerint Farkas Jánosnak Ádám Juliával kötött házasságát érvényteleníti és a Karácsony Annával kötöttét mondja ki érvényesnek.

Az életük delén már tullevő gondszántotta arcu két igénytelen ember nem mozdul a bírói emelvény elől. Tanácsatanul néz körül. Segítséget várnak valahonnan. Az elnök is látja, hogy felvilágosításra van szükség.

— Na, mit állnak itt? Hiába éltek együtt husz évig, nem törvényes házastársak. Ha tovább is együtt akarnak maradni: váljon el Farkas Karácsony Annától és azután esküdjének össze ujból. Megértették?

— Igen, de Anna nem akar? — csattan fel a két nő vetélkedésének a tárgya mérgesen.

— Ha nem annyi! Gyere János, én mégis csak veled az oltár előtt esküdtem meg, e kell az érvényes legyen, — intézi el diadalmosan lelke vallásos megnyugtatóásával a dolgot az asszony.

Az elnök visszafordult a tanácskozó szoba ajtajából és arcára derüt lopott az asszony pár szava...

A törvényszéki főlépcsőn pedig egymásba kapaszkodva megy le a pár ember, ezzel is szimbolizálva, hogy nem igen lehet őket most már elválasztani...

Albert István.

Temesvári mentőorszjegy
Főnyeremény 250.000 lej és
és számos kisebb nyeremény.
Huzás 1934 szeptember hó 9-én.
Sorajegy ára 50 lej.
Csakmegyel főelárusító:
Lőrincz sorajegyiroda, Mercurea-Ciuc.
Mindenkül próbálja meg szerencsésjét.

K Ö Z G A Z D A S Á G.
Tájékoztató a székelykereszturi Unitárius Téli Gazdasági iskolába beiratkozni szándékozó gazdáljaknak.

Az iskola célja sajátukon gazdálkodó kisgazdák nevelése s ezért csak olyan ifjak vehetők fel, akiknek vagy szüleiknek legalább 1 ha. (2 kat. hold) saját mezőgazdasági ingatlanuk van, román állampolgárok, saját anyanyelvük, 14—30 évesek, egészségesek és legalább 4 elemi osztályt végeztek. Az iskolai év október hó 15-én kezdődik és az elméleti oktatás április hó 15-ig tart. A nyári félévet április hó 15.—október hó 15.) a tanulók gyakorlati gazd. munkákkal töltik, mely idő alatt szaktanáraik meglátogatják őket és a jó gazdálkodáshoz szükséges tanácsokkal látják meg. Két ilyen év végzése után a tanulók végbizonysítványt kapnak, mely egyéves katonai szolgálat kedvezményére jogosít. Az iskolába valláskülömbég nélkül felvett tanulók semminemű tandíjat nem fizetnek. A bentlakásért a 6 hónapi

időre körülbelül 660 lej (faáraktól függ) bentlakási és fűtési díj fizetendő. Bent kosztosók szintén 6 hónapi időre 2500 lej készpénz, 100 kg. buza, 30 kg. kukorica és 3 kg. zsir élelmezési díjat fizetnek. A termények pénzben is megváltathatók. Kórházi és rongálási díj évi 45 lej.

Felvételért minden év szeptember hó 15-ig kell folyamodni az alábbi bizonyítványok csatolása mellett: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. állampolgársági bizonyítvány, 3. iskolai bizonyítvány (iskolai értesítő nem jó) 4. Vagyonbi bizonyítvány, melyben a község elöljárósága igazolja, hogy a tanuló szülei gazdálkodással foglalkoznak és hogy mennyi saját birtokuk van művelési ágak szerint, szántó, rét, legelő stb.) 5. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a tanuló egészséges és munkaképes. 6. Erkölcsei bizonyítvány ugy a tanuló, miut szülőiről (egy okiratba is foglalható). Beiratkozásokor minden szülő kötelezvényt ír alá arról, hogy fia tanítási költségeit fedezi és az iskola utasításainak magát aláveti. Felvételi kérvények a székelykeresztúri Unitárius Téli Gazdasági Iskola igazgatóságához Cristur, jud. Odorheiu címzendők.

Női gazdasági és háztartási tanfolyam Cristur—Székelykeresztúron. A székelykeresztúri Unitárius Téli Gazdasági Iskola 1934 év augusztus hó 5-től, szeptember hó 1-ig terjedő időben női háztartási és gazdasági tanfolyamot rendez Székelykeresztúron. A tanfolyam célja azon ismeretek elsajátítása, melyek a család jóvedelmét fokozni tudják. A tanfolyam rendszeres hallgatóiul felvételnek magyarul folyékonyan írni és olvasni tudó 16 évet töltött nők. A rendszeres hallgatók létszáma 40, de már 15 jelentkező esetén is megtartjuk a tanfolyamot. Rendszeres hallgatók a tanfolyam végeztével vizsgát tesznek és látogatási bizonyítványt kapnak. Bentlakók, vagy kintlakók de bentkosztosó tanulók a tanfolyam idejére 600 lej ellátási díjat fizetnek és kötelesek ágyneműt és fehérneműt magukkal hozni és annak mosatásáról gondoskodni. Szalmazsákba szalmát az iskola ad. Kintlakók és kintkosztosó tanulók a tanfolyam tartalmára 100 lejt fizetnek beiratási és más költségek fedezése címen.

A tantárgyak a következők: háztartástan, egészségstan, baromfitenyésztés, sertésenyésztés és hizlalás, gyümölcsstermelés, gyümölcs- és zöldségkonzerválás, tejfeldolgozás, méhészet. A gyakorlati oktatás céljaira rendelkezésre állanak a gazdasági iskola gazdasága, valamint a közeli községek tejfeldolgozó üzemei. Az önként jelentkező hallgatókkal 2-3 tanulmányi kirándulást rendezünk, melyek költségeit a résztvevők fizetik. Beiratkozni szándékozók közüljék ezt július hó 25-ig a gazdasági iskola igazgatójával Cristur, judetul Odorheiu.

Kérelem a magyarfajta szarvasmarhát tenyésztő gazdákhöz. Miután az Erdélyi Gazdasági Egyletnél az utóbbi időben keresetek magyarfajta tenyésztőit, az egyesület ezuton is kéri a magyarfajta szarvasmarhát tenyésztő gazdaközönséget, hogy tenyésztéseiket még az esetben is szíveskedjenek az egyesülethez bejelenteni, ha jelenleg eladó apaállat felett nem rendelkeznek. Bejelentések az E. G. E. címére küldendők (Cluj—Kolozsvár, Str. A. Muresan-Attila-ucca 10.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Prímicia városunkban. A múlt vasárnap július 15 en mutatta be első szentmiséjét **Jakab László** végzett teológus, városunk szülőtte. A virágokkal ékesített kis templom szentélyéig megtelt az ünnepeket szívesen hívekké. Az ujmás maruduktorai **Bálint Lajos** főesperes-prepost és **Biró Ferenc** esp. plebános voltak és mintegy tíz pap és papnövéndők segédlete emelte a szentmise fényét. Evangéliumtorok **dr. Baráth Béla** teológiai tanár, pápai kamarás — ki az előző napon fejezte be magas színvonalu konferencia-beszédeit — mondott megragadó ünnepi üdvözlő beszédet, melyben a papi hivatás fonságát fejtegette, különösen kiemelve, hogy sem a papi pályán, sem az élthivatás bármely más ágában nem elég a tehetség, a rátermettség és felkészültség: hozzá kell járulnia esethez a nélkülözhetetlen erkölcsi értékeknek, ezek: lelkiismeretesség, becsületesség, igazsággyezetek, a nemes, vonzó eszményekhez való tántoríthatatlan hűség, a megőrző és megértő emberiség. A szárnyaló gondolatokban és fensikült érzelmeiben gazdag beszéd könnyekig meghatotta a nagyszámu hallgatókat. Szentmise végén az ujmás külön áldásban részesítette édesapját, testvéreit, rokonait, jelenlévő egykori osztálytársait és tanárait.

— Julius 1-től életbelépett a cselédek betegsegély biztosítása. Hosszas buza-vona után mégis a betegsegélyző pénztár bizonyult erősebbnek abban a tiltakozásban, amely a cselédek biztosítása körül kifejlődött. A vége minden erőfeszítésnek is az lett, hogy f. év július 1-től életbeléptették az 1933 április 8-án megválasztott törvényt, amely a házi cselédek és háztartási alkalmazottak betegsegély biztosítására vonatkozik. Amint ismeretes, ezen törvény szerint most már f. év július 1-én biztosításra kötelest minden házi cseléd. A biztosítottak öt fizesési osztályba vannak beosztva.

I. osztályba tartoznak azok, akik semmi pénzbeli fizeset nem kapnak vagy naponkénti 24 lej, heti 144 lej, vagy 600 lejig terjedő havi fizeset kapnak. Ezek fizesnek heti 6 lej biztosítási díjat, viszont betegség esetén 56 lej heti táppénzt és 2000 lej temetési segélyt kapnak.

II. osztályba tartoznak azok, akiknek napi 24—45 lej, vagy 244—270 lej heti, vagy 600—1125 lejig terjedő havi fizesük van. Ezek fizesnek heti 12 lej biztosítási díjat, viszont betegség esetén 119 lej heti táppénzt és 3000 lej temetési segélyt kapnak.

III. osztályba tartoznak, akiknek napi 45—79 lej, vagy 270—474 lej heti, vagy 1125—1975 lej havi fizesük van. Ezek fizesnek heti 22 lej biztosítási díjat, viszont betegség esetén 217 lej heti táppénzt és 3500 lej temetési segélyt kapnak.

IV. osztályba tartoznak, akiknek napi 79—99 lej, vagy 474—594 heti, vagy 1975—2475 lej havi fizesük van. Ezek fizesnek heti 30 lej biztosítási díjat, viszont betegség esetén 315 lej heti táppénzt és 4000 lej temetési segélyt kapnak.

V. osztályba tartoznak, akiknek napi fizesük 99 lejnél, a heti 594 lejnél és havi 2475 lejnél magasabb. Ezek fizesnek heti 36 lej biztosítási díjat, viszont kapnak heti 420 lej táppénzt és 5000 lej temetkezési segélyt.

Szolgálatba senkit nem lehet felfogadni anélkül, hogy ne legyen betegsegélyről nyugta-könyve.

Allami osztálysorsjáték

IV. osztály huzása augusztus 1—4.

Biztosítsa játékjogát, ujtssa meg sorsjegyet!

Lőrincz József sorsjegyiroda
Mercurea-Ciuc. 2—

— A sumuleui osikeomlyói kegytemplomban július hó 17-én (kedden) este 8 óraker énekes vesceinye volt. Ez alkalommal először volt a templom megvilágítva villanyárammal. Végre tehát valóra vált az a közhaj, hogy a Szűz Anya szobra, annyi sok ezer sarándokló helye, megfelelő díszes keretel kapjon. Sokat fáradoztak ezen a mult eklus zárd ifjúsokel, közöttük P. Takács Gábor, aki mag is kezdette a nagy munkát s azt most P. Jukundlan dicsőségeseen be is fejezte. Ertemes és hála ezért nekik. A világítás egész más formát adott a templomnak s a r f i k torok által megvilágított Mária szobor csodásan szép s talán sohasem volt oly ragyogó, mint most a villanyfényben. Amint halljuk ez csak kezdete annak a tervnek, hogy a villanyvilágítást még később ki fogják szélesíteni.

— A Maganjavak törvényét a Monitorul Oficial f. év július 17. számában kihirdették. A törvény a beérjesztett szöveggel, minden változtatás nélkül jelent meg.

— A siou'eni—madefalvi gör keleti templom építésére a község költségvetésében kétezer lejt szavazott meg. Most a felsőbb hatóság buszezer lejt emelte fel a templom építés hozzájárulási összegét.

— Anna bál Zsögödfürdőn. Julius 22 én, vasárnap délután 2 órai kezdettel Zsögödfürdőn tartják meg a szezon első Anna-bálját, a népiünnepélyek szokásos keretel között. A rendezőség ezuton is felhívja a város és vidéke kirándulóitak figyelmét erre a kitünő szórakozási lehetőségre. A községesség leszállítására vasárnap délután 2—3 óra között négy társzeker ingyen áll rendelkezésre.

— Csehszlovákiaiában... Az egyik csiki polgárnak, egyik csehszlovákiai faluból szüksege volt egy anyakönyvi kivonatra. Irt oda és kérte azt. Rövid idő alatt megérkezett onnan a csehszlovák hatóság udvarias hangu átirata, amelyben közölték, hogy az anyakönyvi kivonat azonnal küldik, csupán kérelmező nevezze meg, hogy azt magyar-, német-, vagy cseh szlovák nyelven kívánja kiállítani.

— Halálosások. Ferencz Agostonné, szül. Nagy Juliánna 1934 július 17-én, 51 éves korában meghalt. Elhunytban Ferencz Gyárfás a Brassói Lapok cikkével szerkesztője édesanyját gyászolja.

— Incze Ignác földhírtokos 1934 július 19 én, 91 éves korában meghalt Csátoszezen. Elhunyt a régi Csikvármegye életének jelentős egyénisége volt. A jómódu, kulturlelki székelyember háza évtizedeken keresztül a vendégzeretnek volt otthona. Tevékeny részt vett a vármegye gazdasági életében. Éveken keresztül tagja volt a törvényhatóságnak, alapítója volt az a'csiki banknak és végig igazgatósági tagja, a csiki gazdasági egyesületnek szervező erősege és minden építő munkának áldosatos támogatója volt. Incze Ignácot július 22-én délután 4 óraker temetik el Csátoszezen.

— Szerpel a finác gárda. Julius 20-án bemutatott tartott a helybeli finác-gárda két tagja. A beérutó állomáson megjelentek ellenőrizni a permis ficsakokat. Egy pár sofför ebben a pillanatban nem tartózkodott a gépe mellett. Emiatt a finácok kifogást emeltek, majd durva fellépésükkel épületes jelenetet rögöntöztak. A sofförök önérvényesen visszaautasították a mindenképpen ártó fellépésüket, mire a finácok pofokat ígértek. Nem olyan egyszerű pofokat, hanem amalyektől egyenesen „Ungariába” lehet repülni. Azt hisszük, hogy szolgálatot tesszünk és sok további kellemetlenséget leforunk ennél az esetről, ha felhívjuk a finác-gárda parancsnokát, miszerint intse udvariaságra tisztellettémeltő tagjait.

— Öngyilkosságok. Szócs Miklósné, sz. Nagy Ilona gyimesi aszrony felakasztotta magát.

— Dobos János 26 éves ajánói munkás, miután egy névtelen levélben felesége hűtlenségére hívták fel a figyelmét, emiatl elkeseredésében felakasztotta magát.

— Borzalmas gyilkosság Imperben. Imper Kászoniimpér lakosságát vadállatias kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság tertja ingatomban. Okos Lajos pásztor ember 16 éves Mária nevű leánya az áldosat, akit f. év július 17-én, eddig még ismeretlen tettes a legszörnyűbb kegyetlenséggel meggyilkolt. A leány Bukarestből jött haza édesapja meglátogatására. Mivel édesapja, mint pásztor ember, a hegyekben tartózkodott, a leánya ott kereste fel. Julius 17-én, amíg a leány édesapja eltávozott az erdei szállásról, azalatt az egyedüli maradt leánynak valaki a nyakát valóságilag átvágta és a fején két hatalmas szuratt ejtett. A csendőrség legerősebb nyomozást vezetett be, hogy közre kerítse ezt az emberi bestiát, aki a feltevés szerint bosszúból végzett szegény fiatal leánnyal.

— Lapunk zártakor a caendőrség, alapos gyanu alapján a szörnyű gyilkosság ügyében letartóztatta Boldissár János impéri lakost. Ez Okos és Boldissár család között régi harag áll fenn. Nem valószínűtlen, hogy Boldissár gyilkossága ide vezethető vissza. Boldissárt a caendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

— A Xantus-kapornai ünnepség folyó évi július 29-én lesz. Tábori mise kezdete d. e. 10 óraker, délután táncmulatsár.

— Eitünt 3000 m³ fa. A cozmeni—kozmai Elöljáróság feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, hogy az erdejéből 3000 m³ fát elloptak. Az ügyészség beindította a nyomozást.

— Fejzevel allotta utját és összetörte a karjait embertársainak. Megáll minden emberi és azoknak a vad-ágoknak láttán, amelyek mindegyre megtörtönhetnek a mai világban. Mégis csak lehetetlen, hogy embernek nevezett kulturlények úgy megudjnak feledkezni magukról és olyan szörnyű bűnökbe keveredjenek, mintahogy azt naponként feltárja nekünk a napisajtó. Elég szomorú, hogy a székely fa'u csaknem első helyet foglalja el, ha vadságról, ha visszataszító, undorító bűnről van szó. Itt van Bartalis Lajos armasani—menassági székely gazda minden emberiségből kivetkezett cselekedete. A napokban Icses János gazdátára és annak 65 éves édesanyja egy szétér szánát akartak kihozni a pusztakert nevű dűlőből. Ézsaszádosi szokás, hogy miután más kivesető ut nincs, így a Bartalis kaszálóján keresztül lehet csak kijutni. Eddig is így történt, azonban Bartalis Lajos most érheteretlenül fejszét ragadott és utját állotta Icseséknek. Rövid szóvalítás után munkába lépett a megvadult ember kezében a fejsze és Icsesnek mind a két karját, a 65 éves édesanyjának pedig a jobb felső karját a fejsze fokával összetörte. Mag kell döbbsenni ezen a vér-zomjas vesztegezen. Semmi mentőörülmény nem létezhet, ami megmagyarázza az ilyen sötét, Afrikában is elítélendő gyáva legénykedést. A fejszés vadállat a 65 éves védtelen öreg aszonyt is leült. Hát írzi-e a legutolsó is, hogy mennyi alávaló fürtelem van egy ilyen emberi megfeledkezettsegeben és érzi-e mindenki, hogy az ilyen fejszés szörnyeteg nem méltó az emberi név viselésére.

— Uj mérnök. Vécsey Gyula, Vécsey Gábor m. ciuc-i—csikzeredai építész gyermeke a budapesti műegyetemen befejezte tanulmányait és mint elektrotechnikus mérnökik oklevelet szerzett.

— Dzsós Gábor zeneszerző kérése a népdalgyűjtökhöz. Dzsós Gábor dalróltó, budapesti lakó, aki hosszabb idő óta a román-, székely-, csángó népdalgyűjtésnek szenteli életét, lepunk utján is kéri az arra hivatott és ezen kérdéssel foglalkozó erdélyi muzsikusokat, hogy létesítsenek vele összeköttetést. Kutatásai rendkívül sok érdekes és eddig ismeretlen területeket érintenek különösen az ősi dallamok egymásra való hatásában. Rendszeres munkálatai kiterjednek az ősi, a háborus és egészen új népies dallamok gyűjtésére, amelyekre vonatkozóan kéri, hogy támogassák azok, akik dolgoznak a zeneköltészetnek ezen értékes mélységeiben. Székely testvéri szeretettel kéri Dzsós Gábor, hogy vegyék fel az érintkezést vele ezen a területen, amelyen az egymás támogatása nélkülözhetetlen az eredményes munka szempontjából. Címe: Dzsós Gábor zeneszerző Budapest, VIII. ker. Szigony ucca 16 h. I. em. 18. — **Kérjük a laptestvéreinket,** hogy ezen hírtüket átvegyék és olvasóik figyelmét Dzsós Gábor kérésére minál nyomatókosabban felhívni szíveskedjenek.

— A 14%, os iskola hozzájárulást azonnal fel kell venni a költségvetésbe. A belligyminiszter 13314—1934 június 27-én kelt rendeletével úgy intézkedett, hogy a községek költségvetésében azonnal felveendő az elemi oktatás céljait szolgáló 14 százalékos költségvetési hozzájárulás teljes egészében.

— 250 000 lejt nyerhet 50 lejért, ha sietve vásárol **Mentősorsjegyet,** melynek szeptember 9 én lesz a húszása. Főelárulító Lőrincz sorsjegyiroda, Mercurea-Ciuc.

— Valtóhamisítás. Blaga György lunca-de-mijloc-i—gyimesközéppöki gazda ellen váltóhamisítás miatt eljárás indult. Nevezett Blaga Andor középlöki és Id. Póra István lunca-de-sus-i—felsőöki gazdák nevét hamisította és azokat aláírásával 15 ezer lejt vett fel a helybeli Transsylvania banktól.

— A sporttelepek részére kisajátított területekről. Az országban 4500 községben sajátítottak ki területeket létesítendő sporttelepek céljaira. A testnevelési tanács most rájött, hogy ezek a területek semmi hasznót nem hajtának, miután azokat nem érlejtés-k utján adják ki és így árokak okoznak a testnevelés tervezési célkitűzésének.

Könyvelést román, magyar, német nyelven vállal perferkt mérlegképes egyén, valamint fordításokat és mérlegösszeállítás. Cím a kiadóhivatalban.

— **Statistika a vármegye tisztviselőiről** nemzetiség szerint A Gyergyóban megjelenő *Gazeta-Ciucului* című újság nagy statisztikát közöl a vármegye, a városok, a négy főszolgabíró és az 58 községünk tisztviselő karáról. A cikk válassz kíván lenni a budapesti sajtó azon hangjára, amely Barthou látogatása alkalmával a románságot türelmetlen, barbár népnek nevesi. Ennek cáfolatául ajánlja az említett statisztikát, amely 1918 évtől 1933 évig bemutatja, miként alakul a vármegye tisztviselőinek népi nemzetiség szerint. A megyénél 1918-ban volt 82 magyar tisztviselő. 1933-ban a tisztviselők száma 94, ebből 18 román, 75 magyar és 1 szidó. A négy főszolgabíróságon 1918-ban 32 magyar volt, 1933-ban van összesen 17 tisztviselő, ebből 8 román, 8 magyar és 1 szidó. A két városnál 1918-ban volt 49 magyar, 1933-ban van összesen 39 tisztviselő. Ebből 8 román, 27 magyar, 3 német és 1 szidó. Az 58 községben 1918-ban volt 457 tisztviselő, ebből 23 román, 430 magyar, 1 német, 3 más nemzetiségű, 1933-ban pedig összesen van 429 tisztviselő. Ebből 64 román, 360 magyar, 1 német, 1 szidó és 3 más nemzetiségű. A végső következtetés szerint a megye tisztviselőinek 89%-a román, 89%, magyar és 3% más nemzetiségű. Ha hozzá vesszük a postát, — folytatja tovább — a bíróságot és egyéb intézményeket, akkor a 90%-ot ulti Csikban a magyar tisztviselők száma. Így fest a valóságban a magyarság elnyomása, — eseri vagyunk egy barbár és türelmetlen nép — fejezi be statisztikai elmélkedését a *Gazeta-Ciucului*. Véleményünk szerint az ilyen hang nem egy világháború utáni időkre való. Ezen a földdarabon mindenkinek egyformán van joga az élethez, mert egy állampolgárok vagyunk, akiket el kell tartson és a gazdag föld, akár a statisztikai adatok közé sorolva akárhol. És mit szól a *Gazeta Ciucului* az éppen most folyó nyelvizsgákhoz, azok is a román nép türelmeségének egy-egy bizonyítékai?

— **Felvétel a katonai iskolába.** A tg. m. rasi — m. rosvánárhelyi „M. hai Viteazului” katonaiskolába a felvételi vizsgákról szóló tudnivalók az 1934 június 23-i 142 sz. Monitorul Oficialban található.

— **A vármegyéből.** A vármegye területén az utak borosszín állapotban vannak. A felszeli részeken egyik-másik helyen már elcsúsztak és teljesen járhatatlanok. Most több községben közmunkával fogtak neki az utak javításának. Természetesen a községek saját keszdeményesükből és nem az állam az általa bocsátott utadókból.

— **A községek** rendeletet kaptak, hogy a kereskedelmi üzletek után, az üzletibér egyenértéke utáni pótdát kivethetik az üzlethelyiségekre.

— **A rádiótulajdonosok** részére kis táblácskákat árusítanak 1934 évre, darabonként 35 lejért. A táblácska a ház falára illesztve, a rádió felvétel állomást kívánja jelezni. Ha nem akarja valaki elfogadni ezt a táblát, akkor nyilatkozatot kell adnia arról, hogy visszautasítja.

— **A községek** rendeletet kaptak, hogy sürgősen jelenték azokat az állami tartalékokat képező kisajátított földeket, amelyek körletükben vannak. Hírszerint ezekből a kultúrónás tanítók szolgálatait akarják pofyafölddel jutalmazni. Megnyugtattuk, hogy ami még ilyen tartalék van a megye területén, abból sovány jutalom lesz.

— **Ismét végigszarolták a mi elhetetlen** közönségünket. A recept a régi. Egy Brassó — Brassó 3712 sz. autó szagú dött végig a megyén. Ezuttal a felszeli vízi fűrészek kerültek terítékre. A fenti autó megállt minden fűrészen. Utasai románul kezdtek. Munkálgyi iaspektoroknak mondták magukat Lirmáztak, nagy sajjal kifogásokat, hogy a fűrészek nem tanultak meg 16 év alatt sem románul. Jegyzőkönyveket. Veszés ábrásoztot öitöttek és sok ezer lej büntetésről beszéltek. Ennyi elég volt a mi elhetetlen és az árnyékától is felő fűrészeseknek, hogy azonnal megszarolni engedjék magukat. Az iaspektor urak felhaborodásukban azonnal hajlandók voltak megnyhülni, ha előfizettek a „Ravista” nevű Bukarestben megjelenő munkálgyi folyóiratra. Akinek nem volt, az a föld aul is e. ökerített 500 lej a felévi előfizetés árban. És így a teljes siker jegyében végigop ralták egész F. c. i. k. — Még sem kellene írjuk ezeket a népiünk szolgálathúságerre való gyámoltalantódatot. Aki ma, 16 év múlva is sajjira öntudat nélkül való, hogy nem tud kirugni az üzletéből vagy lakásából ilyen szálhámósokat, az megérdemli, ha a törét is lenyuszák. Tössék igazolványt kérti az ilyen mozgó „iaspektoroktól” a ha nincs, adják át a cs. öndörségnek. — Ezen a helyen említjük meg, hogy Csik megye a brassói munkálgyi kerülethez van beosztva. Ennek vezetőin kívül senkinek nincs joga a vármegye területén a munkálgyi törvények ellenőrzésére.

— **Nagykasson és Csikszékreda között** június 27 — 28 án teherautóról elveszett hét darab, ketűő nagyobb, linoleum szőnyeg, parkettes mintával. Megtaláló jutassa el Saabó Sándor nyug. ig. tanítóhoz, Csikszékreda, ahol illő jutalomban részesül.

— **A városi italmérés** új kezelője Oproa Miklós lett. Az italmérés a Duc (volt Gimnázium) u. c. 51 sz. alatt van elhelyezve, az özv. Karda Gyuláné barkon levő házában. Az új tulajdonos a városi vendégőti a legszolidabb alapon vezeti, ahol bitűő házikoszi is kapható. Közönségünk figyelmét felhívjuk erre az új italmérésre, amely szűő üzleti áraitval és pontosságával igyekvni fog kiérdemelni városunk és vidéke közönségének támogatását.

— **Autótulajdonosok** figyelmébe. Mindazoknak, akik az autódőjüket nem fizették meg, 1934 július 25-ig újabb határidőt adnak. Azok, akik az 1934 áprilisi negyedévi adójukat hátrálékosok, szintén július 25-ig kapnak határidőt. Ezzel a büntető rendelkezéseket alkalmazták.

— **Tudósok tanulmányi kirándulása a Hargitában.** Mercurea-Ciuc — Csikszékreda. Jelentettük, hogy a Hargitára tanulmányi kirándulásra indult több neves tudós. A kirándulást dr. Köntzey Jenő orvos, rovargyűjtő szervezte és azon résztvevők Szádeczky Lajos dr. egy. tanár, Köntzey Gerő, Balogh Ernő dr., Bányai János geologus, Török Ferenc, Diószeghy János lepkegyűjtő, Lévy Lajos geografus, Bende Vilmos, Vámszer Géza tanár és több egyetemi és főiskolai hallgató. Az utirány volt: Odorheiu (Székelyudvarhely) — Homorod, almási Orbán Balázs barlang — santimbrui (csikszékentimrei) kénes fürdő — a sanoraieui (csikszékentimrei) Lucos — Tolvajostető, Hargita-türedő, csicsói Hargitatető — Vlahuta (Oláhfalú) és vissza Odorheiu (Székelyudvarhelyre). A kirándulás program szerint folyt le. Az E. K. E. csiki alosztálya Vámszer Géza tanár, elnök, vezetése alatt mintegy husz tudó érdeklődővel szives vendéglátásban részesítette a turuló udós társaságot. Bányai János beszélt és közönte meg a vendéglátást, a csikiak nevében dr. Hirsch főorvos üdvözölte a résztvevőket. Hargita-türedőn is csiki turisták fogadták a vendégeket. Ertekezletet tartottak, amelyen megvitatták a kirándulásról szerzett értékes ismereteiket és gyűjtött anyaguk értékét. Igen nagy érdeklődés középpontjába került Szádeczky Lajos dr. egy. tanár, aki hetvenhárom éves kora ellenére fiatalos rugékonysággal gyalog tette meg a nagy utat. Vámszer Géza felszólalása után összegezték az eredményeket és megállapították, hogy a különféle szakudású férfiak együttműködése nem hogy káros volna, hanem egyenesen kívánatos. Ezért jövőre a kirándulásnak még nagyobb körű megismétlést vették tervbe. A kirándulás sok érdekes leletet juttatott a Székely Nemzeti Múzeum számára és különösen névnytudományi szempontból volt sikeres. Több eddig nem ismert borviz és ásványviz-forrást is fedeztek fel.

— **Az állami osztályosrajtók III-ik osztálya** husasi eredményei: (1934 július 3—4) 1 000.000 lej nyert 4369, 500000 lej nyert 26314, 300 000 lej nyert 65086, 200 000 lej nyert 13525, 100 000 lej nyertek 24088, 31923, 50 000 lej nyertek 12421, 36376, 38737, 67591, — 10 000 lej nyertek 16150, 7116, 8000 lej nyertek 20961, 45473 6000 lej nyertek 928, 4400 lej nyertek 907, 9167, 11852, 12318, 15229, 16101, 17670, 17822, 18511, 20914, 20997, 22571, 45499, 48536, 64199, 69004, 69445, 6947, 99866, 71596 7657, 77052. Ezenkívül még kisorolásra került 2419 különböző nyaromány 25 0 0 lej és 4400 lej között. — **Közlemény:** Az 1.000.000 lejes mozgó jutalmak amelyek a III-ik osztály hozzászámla befejeztéig nem lettek kifizetve, az urnába maradnak a IV-ik osztály hozzászámla, amidőn is még egy 1.000.000 lejes mozgó jutalmat helyeznek az urnába, vagyis a IV-ik osztály hozzászámla, amely augusztus hó 1—2 án lesz megtartva a rendes és tervezetinti nyarományon kívül 4 drb. 1.000 000 lejes mozgó jutalom van az urnában. (Révész Ernő főel. as utó közlése.)

— **Skarlatjárvány.** Rákó községben több skarlát megbetegedés történt.

— **A kisebbsegi tisztviselők** visegai. H. z. árkeretek városunkba is azok a tisztviselők, akik a Clujon — Kolozsváron f. év július 15-én megkezdődött nyelvizsgán átestek. Erdőkes, hogy egysorban vizsgázott, ugyanazt a témát kellett feldolgoznia a kisebbsegi hivatal főnökek, mint a telefonvonal felügyelőnek, vagy levéltárhordónak. A postások nyelvizsgái f. év július 23-án kezdődnek Bucurastiben. Ujabb kétségbeesett emberek utaznak a saját költségükön a főváros idágen forszalmanak fotózására. Senki nem tudja a nyelvizsgák határozott célját. C. upán egy örléthe kergető saörnyű bizonytalanság érzetével a tömefélelem kínzó gyötörődésével áll a holnap előtt mindenki és a kényerét, a létét látja veszélyben mindazon intézkedésekben, amelyek itt történnek. Mi lesz ebből? Ki tudná megmondani, hová vezet a lelkeknek es a binzása, amely nem ismer irgalmat, szeretetet és csak a gyűlölet, a türelmetlenség szavára hallgat.

— **Az „Ellenőr” új számát,** amely a megszokottan nyívó és változatos tartalommal jelent meg. Tóth Sándor nagy öike vezet be, amely „A Dréar-ügy erdélyi vonatkozásairól” írt. Rendkívül érdekes és alapos közgazdasági tanulmány Hexner Béla mérnök „Erdély aranya Európában” című öike. Az új szám főbb tartalmából elsősorban kiemeljük Székely Béla írását, melynek már a címe is sokatmondó: Megvetjük az a magyart, aki megtagadja fajtáját, jelentette ki az új román ösoportolás vezére”. A lap Balázs Árpádtól, a kiváló zeneszerzötől „Szilágysági történetek” cím alatt kedves írást közöl. Az ítélt thrdetés előtt álló Lőrincz-ügyet” nagy öike közöl. Tóth Sándor ismerteti. Kubán Endre neves temesvári újágíró tollából is öikek talál az olvasó „Bánáti patkányfogó” cím alatt. Rongteg közgazdasági tudósítás van ebben a számban, amő bizonyítja a lap közgazdasági jólérsült-négét. Ezek között legnagyobb érdeklődéssel a „Letűnt erdélyi és bánáti ávdin-szták” című közlemény tarthat számot. Az „Ellenőr” kapható az országban mindenütt és Magyarorszában is.

— **A „Selmeel Vén Diákok”,** az egybűtt végzett ördm-ér. ök és hányamérnök kartársikkal közösen, az évi találkozóinkat Cluj — Kolozsváron tartják meg folyó év Augusztus 4—6 napjain. A „Ballagás”-sal kezdődő és „Salamandor”-rel záródó részletes program Puksa Endre ördötánácsostól (Inginer Inspector silvic, Cluj Str. Regela Ferdinand 38. II.) kérendő. Ugyanokhoz küldendők be sürgősen a jelentkezések is, hogy a résztvevők öcső és jó ölszímzése és ölszál-lásolása biztosítva legyen. A vendékek ös-ádtárgjai szivesen látott, önkötséges vendégel a találkozóznak. Beszéréskor mindenről tájékozást ad az Unitárius Kollégium titkári hivatala (Calea Maregal Foch 12, földsz.) A találkozózn meg nem jelenőket Puksa ördötánácsos öri, hogy közölsék vele pontos ölműket egy, a Romániában öri, összes selmeel végzettkéről vezetendő, pontos nyilvántartás összeállítása végett.

— **Felvételi internátusba.** A Szent Ferenc-rendi növél-ék vezetése alatt álló nagysebent tanítóképző V. osztályába és a felsőkereskedelmi iskola I. osztályába felvehető, akik a gimnázium negyedik osztályát végezték. A folyamodványhoz állami születési anyokönyvi kivonat és abszolútó bizonyítvány vagy értesítő ösotolautó B. ömökási havidíj 500 lej. Van az intézetben elemi iskola és négy osztályú leánygimnázium is. Ezen tagozatokon is 560 lej a havi éllátási díj. Tanácsos mielőbb kérti a felvételt, míg a helyek be nem telnek. Prospectust kész-éggel küld az igazgatóság. Az intézet rendkívül ölsőnye, hogy a növéldekek gyakorlatilag könnyen ölsajátíthatják a német nyelvet.

— **Pirtosvár aranyérem** lelete öppen közli Ferenczi Sándor, a kiváló archeologus a székelyföld nagy kincselelet kalandos esetét a Székelység most megjelenő számában. A Székelyföld gazdag anyagtól egymásután ismertető folyóirat már 4 éve áll fön és aki ismeri, annak a legnagyobb megböcsölését vívta ki eddig is. Megjelenik h. önként Odorheiu-Előfötése egy övre 100 lej. (Tanúgytek, lelkészek, nyugdíjasok számára csak 60 lej.)

NYILTTÉR.*)
Nyilatkozat.
„A örtal—karafalvi tanács- és bíróválasztás” cím alatt „Csiki Néplap” legutóbbi számában személyesemmel kapcsolatos ízléstelen hazugságokat tett közzé Albert Ferenc. A helybeliek előtt ismeretes választási előzményeket, a bíróválasztás lefolyását, az ellenpárti tanácsosok újszerű öltösvoltását ill. „sunny” ferdtéssel igyekszik túrheterőbb sz'ne tüntetni fel, s azt az általános felháborodást p öhálta enyhíteni, melyet éppen az általa igénybe vett máltatlan eszközök alkalmazása minden jóérsű emberből kiváltott.
Cá. ta. 1934 július 20.
Gidró Márton.

*) E rovat alatt kösöltötkért nem vállal felelősséget a Szerk. és Kiadó.

România
Ministerul Instrucúiei
Gimnaziu de băieți «Petru-Rareș»
Miercurea-Ciucului.
No. 719—18 Iulie 1934.

Publicație de licitație.
Se aduce la cunoștința celor interesați, că la gimn. «Petru Rareș» din Miercurea-Ciuc, se primesc oferte pentru furnizarea și instalarea unui motor pompă la baia gimnazialui; până la data de 25 August 1934, — inclusiv — ora 5 p. m., când va avea loc licitația.
Plata se va face imediat.
Caietul de sarcini se poate vedea la cancelaria școlaei în ficare zi, între orele 10—12 a. m.
Director,
Spiru Tudor.

Secretară,
F. Sporea.
Oficiul Parohial Ort. Român.
Miercurea-Ciuc.
No. 10—1934. 16 Iulie 1934.

Publicație.
Se publică spre generală cunoștință, că în ziua de 24 Iulie a. c. ora 10 a. m., se va vinde prin licitație publică, în Palatul Prefecturei Jud. Ciuc, materialul lemnos esență molid, ce se află pe o suprafață de 50 Jugăre pădure, ce formează proprietatea Parohial Ortodoxe Române din Miercurea-Ciuc și care pădure se află situată în hotarul comunei Bilbor, județul Mureș, punctele numite: «Părăul Braicului» și «Părăul Damacului» sub Nr. top. 3633, 3638.
Licitația se va face prin oferte închise.
Garanția de licitație se fixează la 50.000 (cincizecimii) Lei în numerar sau în efecte reduce la cursul zilei.
Autorizațiune de exploatare este deja obținută.
Supraoferte nu se primesc.
Condițiunile speciale de vânzare se pot vedea la sediul acestei Oficiu Parohial precum și la Ocoalele Silvice «Joseni» din Gheorgheni și «Ciucul-de-sus» din Miercurea-Ciuc.
Președinte,
D. Gh. Cerbu.

Savanyu bort, főleg az 1933 évi termelésű savanykásizű bort kedvezően megédesíti a **Répáti borviz**
Kapható vendéglőkben és fűszerüzletekben.
Főraktár: Pototsky Jozsef Csikszékreda.

MOST JELENT MEG
könyvnyomdánkban a kiváló, nemzetnevelő munka
M. J. Exner dr.: FÉRFIAS ÉLET.
Angolból fordította:
ALBERT VILMOS főgimn. tanár.
Ára 25 lej, ehhez jön vidékre d. b.-ként 3 lej portó.
Kapható Vákárnál és a fordítóznál.

Háló, ebédlő és iroda berendezések
a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig
Melyen leszállított árukkal
beszeresethők:
Nagy G. József szatolnál, Zsögöd.
Megfelelő biztosíték mellett részletfizetésre is.

Eladó Miercurea-Ciucban és Sumulemn több beltelek hássa, üres beltelkek, szantók, kaszálók, továbbá pénzeszközök új és alig használt írógépek valamint egy jó karban levő Műhe-féle szecskavágo. Cím a Vákár üzletben.